

HYVÄ TIETÄÄ

kondyloomasta

Mitä ovat kondyloomat?

Kondylooma on yleisin seksiteitse tarttuvista virustaudeista. Kondyloomat esiintyvät tavallisesti genitaalien alueella ihonvärisinä syylämäisinä muutoksina. Taudin itämisaika vaihtelee muutamasta kuukaudesta jopa vuosiin (tavallisimmin 3–6 kk). Kondyloomat eivät siten välttämättä kerro tuoreesta tartunnasta.

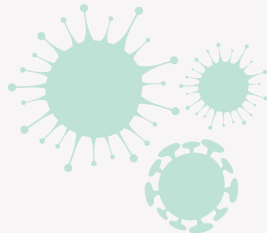
Mikä aiheuttaa kondyloomat?

Kondylooman aiheuttaa ihmisen papilloomavirus (human papillomavirus, HPV). HPV-tartunnat ovat yleisiä, usein oireettomia ja paranevat usein itsestään. Kondylooma on yksi HPV-tartunnan ilmentymä. Papilloomavirukset jaetaan suuren ja pienen riskin viruksiin sen mukaan mikä on niiden yhteys kohdunkaulan syövän ja sen esiasteiden syntyyn. Kondylooman aiheuttajana ovat yleensä matalan riskin papilloomavirukset HPV 6 ja 11. Kondyloomat eivät aiheuta syöpää.

Arviolta 80 % aikuisista saa HPV-tartunnan

Miten tunnistan kondyloomat?

Kondyloomat eivät yleensä aiheuta oireita eikä niitä itse välttämättä edes huomaa. Joskus voi esiintyä kutinaa ja haavaumia. Miehillä kondyloomat sijaitsevat tavallisimmin terskan ja esinahan alueilla limakalvon värisinä syylämäisinä muutoksina. Peniksen varren iholla kondyloomat voivat muistuttaa tavallisia luomia. Etenkin miehillä kondyloomia voi esiintyä virtsaputkessa, jolloin oireena voi olla virtsakirvely ja verivirtsaisuus. Naisilla kondyloomia tavataan yleisimmin ulkosynnyttimissä häpyhuulten ja välilihan alueella, joskus myös emättimessä. Kondyloomia voi esiintyä myös peräaukon ympärillä. Kaikki syylämäiset muutokset genitaalialueella eivät välttämättä ole kondyloomia.

Miten kondyloomat tarttuvat?

HPV tarttuu iho- ja limakalvokosketuksessa emätin- ja peräsuoliyhdynnässä. Tartunta on myös suuseksissä mahdollinen. Viruksen tarttumista edistävät limakalvon pienet rikkoumat. Myös oireeton henkilö voi tartuttaa virusta eteenpäin. Virus ei tartu suutelemalla, halaamalla, uima-altaista, wc-istuimesta tai yhteisten pyyhkeiden välityksellä.

Miten kondyloomat todetaan?

Kondyloomat on yleensä helppo todeta tyypillisen ulkonäkönsä vuoksi lääkärin vastaanotolla. Epäselvässä tilanteessa kondyloomasta voidaan ottaa koepala diagnoosin varmistamiseksi. Oireetonta HPV-tartuntaa ei voida todeta luotettavasti millään testillä.

Jos epäilet, että sinulla on kondyloomia, kannattaa hakeutua tutkimuksiin omalle terveysasemalle, opiskelijaterveydenhuoltoon, sukupuolitautiin poliklinikalle tai yksityiselle lääkäriasemalle.

Mitä kertoa kondyloomista seksikumppanille?

Nykyiselle seksikumppanille on tärkeää kertoa kondyloomista, jolloin hän voi myös itse käydä tutkimuksissa mahdollisten kondyloomien toteamiseksi. Kaikki eivät kuitenkaan saa näkyviä kondyloomia, vaikka heillä olisikin HPV-tartunta.

Voiko tulla raskaaksi jos on tai on ollut kondyloomia?

Kondyloomilla ei ole vaikutusta raskaaksi tuloon eikä raskauden kulkuun. Raskaus vaikuttaa kuitenkin kondyloomien hoitovalintoihin. Joskus raskauden aikana kondyloomat voivat kasvaa kooltaan tai lukumäärältään.

Voiko kondyloomia ehkäistä?

HPV-tartuntoja voidaan ehkäistä rokotteilla. Kumpikin saatavilla oleva rokote antaa suojan HPV-tyyppejä 16 ja 18 vastaan, jotka aiheuttavat valtaosan kohdunkaulan syövästä ja syövän esiasteista. Toinen rokotteista antaa näiden lisäksi suojan myös kondylooman yleisimpiä aiheuttajia, virustyyppinä 6 ja 11 vastaan.

Parhaimman suojan HPV-tartuntoja vastaan saa, kun rokote otetaan ennen yhdyntöjen aloittamista, tutkimuksissa on kuitenkin osoitettu että rokottaminen voi yksilötasolla olla hyödyllistä aina 55 vuotiaaksi asti.

Kondomi ei täysin ehkäise HPV-tartuntaa, mutta vähentää tartuntariskiä huomattavasti. Kondomin käyttö suojaa samalla myös muilta seksitautitartunnoilta.

Miten kondyloomia hoidetaan?

Jos kondyloomat ovat yksittäisiä eivätkä vaivaa, ei niitä välttämättä tarvitse hoitaa. Hoidolla pyritään poistamaan näkyvät kondyloomat, mutta itse virusta ei voida tuhota. Oma immuunipuolustus hävittää viruksen aikanaan, useimmiten 1–2 vuoden kuluessa.

Hoidon valintaan vaikuttavat kondyloomien koko, sijainti ja lukumäärä. Hoitovaihtoehtoista riippumatta kondyloomien uusiutuminen on yleistä. Hoitoaika vaihtelee suuresti ja monesti joudutaan kokeilemaan useita eri hoitovaihtoehtoja ennen kun kondyloomat saadaan hävitettyä kokonaan.

Potilas voi itse hoitaa kotona kondyloomia käsittelemällä niitä podofyllotoksiiniliuoksella, tai imikimodivoiteella. Näitä reseptivalmisteita ei saa käyttää raskauden aikana. Yksittäiset ja kookkaat kondyloomat voidaan jäähdyttää nestetypellä (kryo-hoito). Laserhoito soveltuu parhaiten virtsaputken sisäisten kondyloomien hoitoon. Toimenpide tehdään polikliinisesti paikallispuudutuksessa.

Esitteen tekstin on laatinut
Ihotautien erikoislääkäri Eija Hiltunen-Back
Helsingin Yliopistollisesta Keskussairaalaista,
Sukupuolitautilien poliklinikalta.

Lue lisää HPV:sta
www.parempaaelamaa.fi/hpv